

Науковий реферат статті Волікова В. В.
"Удосконалення трансферу технологій у вищих
навчальних закладах"

Стаття присвячена проблемі підвищення ефективності трансферу результатів науково-дослідних робіт вищих навчальних закладів. Актуальність обраної теми дослідження обумовлена уповільненням процесу трансферу технологій і комерціалізації інтелектуальної власності у державних університетах та низькою інноваційною активністю українських підприємств, що й зумовило постановку мети, а саме розвиток науково-методичного підходу до трансферу технологій у вищих навчальних закладах та обґрунтування рекомендацій до його практичного використання.

Практичні проблеми у сфері інноваційного розвитку української економіки є складними й характеризуються низьким рівнем упровадження інновацій, отриманих у результаті виконання науково-дослідних робіт вищими навчальними закладами, що значною мірою залежить від недосконалості механізму, який забезпечує трансфер технологій від університетів на вітчизняні підприємства. Зазначено, що сьогодні в умовах глобалізації діяльність вищої школи повинна бути більш ініціативною. Зокрема, це стосується диверсифікації процесу реалізації освітянських послуг, сфери трансферу технологій та комерціалізації інтелектуальної власності. Університети мусять стати провідними науково-методичними центрами у галузі своєї діяльності.

Розглянуто питання організації науково-дослідних робіт у вищих навчальних закладах та акцентовано увагу на тому, що вирішального значення набуває створення відповідних умов на основі використання сучасних інформаційно-комунікаційних технологій, які забезпечують можливість використання отриманих наукових здобутків усіма зацікавленими науковцями в університеті. Зазначено, що потребують удосконалення наявні інноваційні структури у складі вищих навчальних закладів, які відповідають за трансфер технологій. До їх складу пропонується додати службу маркетингу, яка на основі використання сучасних інструментів забезпечить керівництво університетів необхідною інформацією для координації напрямів наукових досліджень з урахуванням світових тенденцій.

На основі проведеного дослідження наведено існуючий підхід до трансферу технологій у вищих навчальних закладах України та запро-

поновано його розширення на засадах маркетингу. Визначено основні групи проблем, які уповільнюють розвиток трансферу технологій та комерціалізації інтелектуальної власності в університетах.

Обґрунтовано логіку комерціалізації результатів наукових досліджень вищих навчальних закладів, яка орієнтована на випереджальне врахування попиту реального сектору економіки в інноваціях на основі використання інструментів маркетингу.

Література: 1. Стратегічні виклики XXI століття суспільству та економіці України : в 3 т. / за ред. акад. НАН України В. М. Гейця, акад. НАН України В. П. Семиноженка, чл.-кор. НАН України Б. Є. Кваснюка. – К. : Фенікс, 2007. – Т. 1 : Економіка знань – модернізаційний проект України. – К. : Фенікс, 2007. – 544 с. 2. Регіональна інноваційна система: теорія і практика : [монографія] / під наук. ред. д-ра екон. наук, проф. В. С. Пономаренка. – Х. : ВД "ИНЖЕК", 2011. – 688 с. 3. Трансфер технологій : монографія / П. Г. Перерва, Д. Коциски, Д. Сакай та ін. – Х. : Віровець А. П. "Апостроф", 2012. – 668 с. 4. Управління інтелектуальною власністю : монографія / П. М. Цибульов, В. П. Чеботарьов, В. Г. Зінов та ін. ; за ред. П. М. Цибульова. – К. : "К.І.С.", 2005. – 448 с. 5. Коюда О. П. Проблеми створення наукових парків в Україні : монографія / О. П. Коюда. – Х. : Компанія СМІТ, 2013. – 312 с. 6. Предпринимательские университеты в инновационной экономике / под общей редакцией профессора Ю. Б. Рубина. – М. : ООО "Маркет ДС Корпорейшн", 2005. – 402 с. 7. Проблеми ефективності наукової та освітньої діяльності у вищих навчальних закладах. Пропозиції Харківського національного економічного університету щодо вдосконалення законодавчого та нормативного забезпечення : препринт / укл. Пономаренко В. С., Єрмаченко В. Є., Іванов Ю. Б. та ін. ; наукове керівництво докт. екон. наук, професора Пономаренка В. С. – Х. : Вид. ХНЕУ, 2013. – 52 с. 8. Воликов В. В. Удосконалення механізму фінансування та вкладення бюджетних коштів у виконання науково-дослідних робіт вищих навчальних закладів та наукових установ / В. В. Воликов // Економіка розвитку. – 2014. – № 1 (69). – С. 5–12. 9. Воликов В. В. Роль вищих учебных заведений в формировании и развитии региональной инфраструктуры знаний / В. В. Воликов // Воспроизводство интеллектуального капитала в системе высшего профессионального образования : материалы Всерос. науч.-практ. конф. с межд. уч. (г. Белгород, 18 – 22 ноября 2013 г.) ; отв. ред. И. С. Шаповалова. – Белгород : ИД "Белгород" НИУ "БелГУ", 2013. – С. 136–141. 10. Воликов В. В. Комерціалізація результатів науково-дослідних робіт вищих навчальних закладів як засіб економічного зростання підприємств [Текст] / В. В. Воликов, Л. М. Архипенко // Резерви економічного зростання та ін-новаційного розвитку : тези доповідей IV Всеукраїнської науково-практичної конференції 14 березня 2013 р. ; Кіровоградський національний технічний університет. – Кіровоград : ПП "Центр оперативної поліграфії "Авангард", 2013. – С. 25–29. 11. Воликов В. В. Розвиток комерційного трансферу результатів науково-дослідної діяльності ВНЗ / В. В. Воликов, І. П. Дзьобко // Теоретичні і практичні аспекти економіки та інтелектуальної власності : збірник наукових праць. – Маріуполь : ДВНЗ "ПДТУ", 2012. – Вип. 1, т. 3. – С. 290–294. 12. Воликов В. В. Створення Центру комерціалізації інтелектуальної власності у складі вищого навчального закладу / В. В. Воликов // Менеджмент підприємницької діяльності : матеріали П'ятої всеукраїнської науково-практичної конференції студентів, аспірантів, докторантів (Симферополь, Таврический національний університет ім. В. І. Вернадського). – 2007. – С. 277–279. 13. Воликов В. В. Коммерциализация интеллектуальной собственности в высших учебных заведениях и научно-исследовательских организациях / В. В. Воликов // Міжнародна науково-практична конференція "Перспективи та пріоритети розвитку людського капіталу в умовах глобалізації" : збірник наукових робіт "Управління розвитком". – 2006. – № 4. – С. 40–42. 14. Кардош М. Роль освіти в підтримці змін на шляху до стійкого розвитку: дослідження на прикладі румунських університетів / М. Кардош // Актуальні проблеми економіки. – 2013. – № 1 (139). – С. 337–345. 15. Коюда В. О. Процес комерціалізації інноваційних розробок вищих навчальних закладів / В. О. Коюда, В. В. Воликов // Науково-технічна інформація : науково-практичний інформаційний журнал. – 2010. – № 4 (46). – С. 11–15. 16. Механізм державного управління науково-технологічною сферою (світовий та вітчизняний досвід) : монографія / Л. А. Мусіна, Т. К. Кваша, Н. В. Березняк та ін. – К. : УкрІНТЕІ, 2009. – 216 с. 17. Парфьонова Л. Г. Місце та роль системи вищої освіти у сучасному суспільстві / Л. Г. Парфьонова // Економіка розвитку. – 2012. – № 3 (63). – С. 91–96. 18. Федулова Л. І. Інноваційний розвиток економіки: модель, система управління, державна політика / Л. І. Федулова ; за ред. д-ра екон. наук, проф. Л. І. Федулової. – К. : Основа, 2005. – 552 с. 19. Міністерство освіти і науки України. – Режим доступу : <http://www.mon.gov.ua>.

Інформація про автора

Воликов Володимир Володимирович – канд. екон. наук, начальник науково-дослідного сектору Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця (61166, Україна, м. Харків, пр. Леніна, 9-А, e-mail: vvv@hneu.edu.ua).